

NOAM

NORDIC ASSOCIATION OF ARCHAEOLOGICAL OPEN AIR MUSEUMS

Detta är den Nordiska föreningen för arkeologiska friluftsmuseer, anläggningar och hantverksresurser.

År 1999 skapades föreningen "Nätverket Sveriges levande forntid" (NSLF). Stort arbete lades ner på att öka kvalitets- och kunskapsarbetet bland föreningens 40-tal medlemmar.

År 2007 togs ytterligare ett steg i riktningen mot en bredare förmedling genom ombildandet av föreningen till "Nordiska föreningen för arkeologiska friluftsmuseer" (Nordic Open Air Museums), se: www.nooam.se.

Välkommen att gå med i NOAM!

NOAM är en ideell intresseförening. Vi vill verka som ett nätverk för arkeologiska friluftsmuseer eller anläggningar och projekt som arbetar med att levandegöra historien och/eller arbetar med experimentell arkeologi och teknik. Förutom att tillvarata gemensamma intressen och bli starka tillsammans, har vi främst för avsikt att fungera som ett kontaktforum där medlemmarna kan utbyta erfarenhet och hitta samverkan och stöd för sin verksamhet.

Medlemmarna utgörs av anläggningar och projekt från hela Norden - Sverige, Norge, Finland, Island, Färöarna, Grönland och Danmark. Även resurspersoner, dvs. enskilda personer med särskilda kunskaper inom hantverk eller annan eftertraktad erfarenhet, kan bli medlemmar men utan rösträtt på årsmötet. Vi har de nordiska språken och den äldre nordiska kulturhistorien som gemensamma bakgrund. Varje år anordnas en till två sammankomster där medlemmarna kan träffas för gemenskap, erfarenhetsutbyte och förkovran. Under höstens träff äger även föreningens årsmöte rum.

Varför medlemskap?

Tillsammans med likasinnade blir vi starkare och finner inspiration att utvecklas inom det som intresserar oss. NOAM fungerar framför allt som ett kontaktforum varigenom vi medlemmar kan byta erfarenhet och hitta samverkan och stöd. Som resursperson får Du också möjlighet att knyta kontakter och hitta arbetstillfällen.

Är du intresserad? Tag kontakt med någon i styrelsen.

Historia och framtid

Tillbakablickar

Önskan att i Norden visa fram arkeologiska resultat för en bredare publik i form av husrekonstruktioner har en lång historia. Redan 1932 utgrävdes t.ex. ett långhus i Lojsta på Gotland och på platsen uppfördes en rekonstruktion av huset.

Historien kring just fenomenet arkeologiska friluftsmuseer i Norden går tillbaka till 1970-talet. Nybyggnationen ökade och med den ökade också den arkeologiska verksamheten på ett lavinartat sätt. Detta resulterade i att allmänhetens intresse för arkeologi och historia också ökade. Med detta följde att många ville försöka att handgripligt rekonstruera spåren efter framgrävda forntida byggnader och bebyggelsemiljöer.

Flera anläggningar bestod endast av ett eller några mindre hus från förhistorien. En mycket populär period kom att bli vikingatiden. Inte enbart hus utan också en mängd kopior av denna forntidsperiods återfunna skeppslämningar rekonstruerades.

I Danmark uppfördes under 1970- och 1980-talen ett flertal husrekonstruktioner som ofta tjänade en funktion inom skolundervisningen. På 1990-talet ökade i Sverige intresset för att uppföra liknande husrekonstruktioner. En viktig orsak var den höga arbetslösheten under 1990-talet. Genom att det offentliga samhället kunde placera arbetslösa i arbeten med att rekonstruera forntiden skapades ekonomiska möjligheter för många projekt.

Experimentell arkeologi

Enligt gammal nordisk arkeologisk forskartradition skapades tidigt intresset för experimentell arkeologi. Uppförandet av Lojstahuset 1932 var ett projekt utifrån denna tankegång men redan innan dess hade mindre projekt genomförts för att utröna hur arkeologiskt funna föremål en gång använts.

En viktig händelse inom den svenska experimentella arkeologin var när "Institutet för forntida teknik" grundades år 1980 i Östersund. Initiativtagare och eldsjäl bakom detta projekt var Tomas Johansson och verksamheten kom att integreras i Bäckedals folkhögskola. Institutet arbetade, liksom projektet "Forntid i Nutid" i Skåne, inte enbart med arkeologi utan också med närstående forskningsdiscipliner, typ naturvetenskap, antropologi och äldre hantverkskunande.

En viktig produkt från detta institut var tidskriften "Forntida teknik" som under 15 år kom ut i 2000-3000 exemplar med totalt närmare 800 sidor. Institutets Internetsida var också mycket omfattande och skapade intresse för experimentell arkeologi långt utanför projektets geografiska närområde.

EU-projekt och Europeisk samverkan

År 2000 kan upplevas som ett genombrottsår när det gällde möjligheterna att finansiellt arbeta på att föra upp tankarna kring arkeologiska friluftsmuseer på ett internationellt plan. Med initiativ som oftast hade nordisk bakgrund skapades under detta och kommande år många olika EU-projekt i norra Europa, främst med koppling till vikingatid. "Balder", "North Sea Viking Legacy", "Destination Viking Living History" och "Destination Viking Sagaland" är några av dessa, se: www.destinationviking.com.

Snart skapades också EU-projektet "LiveARCH" tillsammans med övriga medlemsanläggningar i EXARC, se: www.livearch.eu. För att kunna etablera en internationell bas för begreppet arkeologiskt friluftsmuseum (eng.: Archeological Open Air Museum) krävdes emellertid gemensamma riktlinjer för rekonstruktionsarbeten, förmedling, re-enacting, living history och interpretation of experimentell archaeology. Så fanns t.ex. i Europa ett flertal olika begrepp på samma typ av anläggningar, vilka alla arbetade med förmedling av arkeologiska resultat: "park", "center", "forntidsby", "historisk verkstad" m.m.. En viktig milstolpe i arbetet för ett enhetligt regelverk uppnåddes vid ett stort EU-möte inom projektet LiveARCH på Fotevikens Museum den 9 nov 2007.

Hemsidan

www.nooam.se är vårt viktigaste redskap och informationskanal. Den presenterar föreningen för omvärlden, men fungerar främst som medlemmarnas interna forum för information och kontakt. Som medlem har du givetvis möjlighet att logga in på föreningen interna sidor.

På hemsidan hittar du stadgar, medlemsförteckning, kontaktuppgifter och annan information om vad som är på gång inom föreningen och bland medlemmarna. Här kan du också sprida information genom att i kalendern lägga in era olika evenemang och sammankomster.

NOAM samverkar med EXARC - European EXchange on Archaeological Research and Communication.

NOAM

c/o Arwo Pajusi (sekreterare)
Fastlycke 385 97 SÖDERÅKRA
Arwo.pajusi@telia.com

Ordförande

Björn M Jakobsen
bmj@foteviken.se

Kassör

Lasse Wellin
lars.wellin@telia.com

Ledamot

Elinor Carlsson
elinor@ekehagen.se

Ledamot

Gun Bjurberg
gun.bjurberg@upplandsvasby.se

Ledamot

Richard Schill
richard@arsundaviking.se

Ledamot

Gunilla Häggbom
gunilla@sonata.se

Orgnummer

804442-3074

Bankgiro

318 5626

NOAM
NORDIC ASSOCIATION OF ARCHAEOLOGICAL OPEN AIR MUSEUMS